

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2450

гр. Бургас, 13.10.2022 г.

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, VI ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в закрито заседание на тринадесети октомври през две хиляди
двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Албена Янч. Зъбова Кочовска

Членове: Веселка Г. Узунова
Таня Д. Евтимова

като разгледа докладваното от Таня Д. Евтимова Въззивно частно
гражданско дело № 20222100501531 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.413 от ГПК.

Образувано е по частна жалба на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК: 203670940 със седалище и адрес на управление в гр. София, Столична община, район Люлин, бул. „Д-р Петър Дертлиев“ № 25, офис сграда „Лабиринт“, ет.2, офис 4, представлявано от изпълнителния директор Юлия Юргакиева чрез юрисконсулт Иван Недков против разпореждане № 9379/10.08.2022г., постановено от Районен съд – Бургас по ч. гр. д. № 4646/2022г. С това разпореждане, Районен съд – Бургас отхвърля заявлението на дружеството да се издаде заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК срещу С. М. Р., ЕГН: ***** от гр. Б., ж. к. „М. р.“, бл. **, вх. *, ет. *, ап. ** за следните суми:

27,67 лева - договорна лихва за периода от 24.06.2021г. до 23.09.2021г. – 1) затова, че договорът за паричен заем е недействителен на основание чл.22, вр. чл.11, ал.1, т.9 и т.10 и чл.10, ал.1 от ЗПК – не е ясно как е формиран ГПР, към който следва да се добави и т. нар. „неустойка“ при липсата на обезпечение по чл.11, включена в погасителния план и имаща характер на скрита възнаградителна лихва. Следователно, Р. дължи връщането само на чистата стойност на кредита без лихвите и другите разходи – чл.23 от ЗСП; 2) договорната лихва е в противоречие с добрите нрави – чл.411, ал.2, т.2 от ГПК, вр. чл.26, ал.1, предл.3 от ЗЗД (основание за нищожност, различно от това по чл.19, ал.5 от ЗПК – уговореният годишен лихвен процент от 40.05% надвишава значително трикратния размер на законната лихва и клаузата за такава се явява нищожна;

170,84 лева – обезщетение за забавено плащане в размер на законната лихва върху непогасените вноски от главницата в размер на 500 лева за периода от 25.06.2021г. до 27.06.2022г. – 1) затова, че договорът за паричен заем е недействителен на основание чл.22, вр. чл.11, ал.1, т.9 и т.10 и чл.10, ал.1 от ЗПК – не е ясно как е формиран ГПР, към който следва да се добави и т. нар. „неустойка“ при липсата на обезпечение по чл.11, включена в погасителния план и имаща характер на скрита възнаградителна лихва. Следователно, Р. дължи връщането само на чистата стойност на кредита без лихвите и другите разходи – чл.23 от ЗСП; 2) заявителят не е отстранил констатираната нередовност в указания 3-дневен срок и не става ясно как точно е формулирано обезщетението, тъй като размерът на мораторната лихва върху целия претендиран размер на главницата от 500 лева, а не върху вноските, е 51,11 лева.

Жалбоподателят оспорва извода на заповедния съд, че вземането за договорна лихва накърнява добрите нрави и излага подробни съображения за това. Дружеството оспорва и извода за нищожност на клаузата, в която е уговорено обезщетението за забава и подчертава, че съгласно чл.26, ал.4 от ЗЗД недействителната част на договора не влече нищожност на целия договор, а се замества от повелителните разпоредби на закона. „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД иска от въззивния съд да отмени процесното разпореждане и да разпорежи издаването на заповед за изпълнение в частта, в която е отказано.

Като взе предвид твърденията на страната и фактите по делото, Бургаският окръжен съд намира следното:

ФАКТИ:

На 28.06.2022г. „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД подава заявление да се издаде заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК срещу длъжника С. М. Р., ЕГН: ***** от гр. Б., ж. к. „М. р.“, бл. **, вх. *, ет. *, ап. ** за следните суми:

500 лева – главница по договор за потребителски кредит № 537280/17.06.2021г., сключен със „Сити кеш“ ООД, вземането по който е прехвърлено на заявителя с договор за цесия от 13.01.2022г.;

27,67 лева -договорна лихва за периода от 24.06.2021г. до 23.09.2021г. и

170,84 лева – обезщетение за забавено плащане за периода от 25.06.2021г. до 27.06.2022г.

Към заявлението е приложен договор за потребителски кредит № 537280/17.06.2021г., сключен между „Сити кеш“ ООД и С. Р., в който параметрите на кредита са както следва: размер на кредита: 500 лева; размер на погасителната вноска: 1 x 3,89 лева и 13 x 40,59 лева; вид на вноската: седмична; ГПР: 49,83%; брой вноски: 14; фиксиран годишен лихвен процент: 40.05%; обща сума за плащане: 531,56 лева; обезпечение: поръчител. В чл.8 от договора, кредитополучателят декларира, че ако не представи обезпечение в 3-дневен срок от сключването му, дължи неустойка в размер на 182,44 лева, която се начислява разсрочено и се заплаща, ведно с вноската по кредита. Така, размерът на погасителната вноска с включена неустойка възлиза на 51 лева, или общо 14 x 51 лева = 714 лева. Към заявлението е приложен още погасителен план и общи условия на кредитора „Сити кеш“ ООД.

С разпореждане № 8660/25.07.2022г. Районен съд – Бургас оставя заявлението без движение и указва на дружеството да посочи подробно как е формирано обезщетението за забава в размер на 170,84 лева за периода от 25.06.2021г. до 28.06.2022г. – върху каква главница, за какви периоди, при какъв лихвен процент и на какво основание е начислено същото. Съдът указва на заявителя, че при неизпълнение на дадените указания в 3-дневен срок от уведомяването, заявлението ще бъде оставено без уважение.

В молба вх.№ 27365/29.07.2022г. „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД заявява, че сумата от 170,84 лева е начислена на основание чл.6 от договора за кредит в съответствие с разпоредбата на чл.86 от ЗЗД върху негогасената главница, както следва: 150,77 лева за периода от 25.06.2021г. до 13.01.2022г. /датата на цесията/ и 20,07 лева за периода от 01.02.2022г. до 28.06.2022г.

На 09.08.2022г. Районен съд – Бургас издава заповед по чл.410 от ГПК № 2447/09.08.2022г., с която осъжда длъжника С. М. Р. да заплати на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД сумата от 500 лева, представляваща главница по договора за потребителски кредит, ведно със законната лихва, считано от 28.06.2022г. до окончателното изплащане, сумата от 17,90 лева – разноси по делото, определено съразмерно на уважената част от заявлението и сумата от 50 лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

С разпореждане № 9379/09.08.2022г. Районен съд – Бургас отхвърля заявлението на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД за сумата от **27,67 лева**, представляваща договорна лихва за периода от 24.06.2021г. до 23.09.2021г. за това, че договорът за потребителски

кредит е недействителен на основание чл.22, вр. чл.11, ал.1, т.9 и т.10 и чл.10, ал.1 от ЗПК – не е ясно как е формиран ГПР, към който следва да се добави и т. нар. „неустойка“ при липсата на обезпечение по чл.11, включена в погасителния план и имаща характер на скрита възнаградителна лихва. Следователно, Р. дължи връщането само на чистата стойност на кредита без лихвите и другите разходи – чл.23 от ЗСП. В допълнение към това, съдът посочва, че договорната лихва е в противоречие с добрите нрави – чл.411, ал.2, т.2 от ГПК, вр. чл.26, ал.1, предл.3 от ЗЗД (основание за нищожност, различно от това по чл.19, ал.5 от ЗПК – уговореният годишен лихвен процент от 40.05% надвишава значително трикратния размер на законната лихва и клаузата за такава се явява нищожна. С разпореждането съдът отхвърля заявлението за сумата от **170,84 лева**, представляваща обезщетение за забавено плащане за периода от 25.06.2021г. до 27.06.2022г. затова, че договорът за паричен заем е недействителен на основание чл.22, вр. чл.11, ал.1, т.9 и т.10 и чл.10, ал.1 от ЗПК – не е ясно как е формиран ГПР, към който следва да се добави и т. нар. „неустойка“ при липсата на обезпечение по чл.11, включена в погасителния план и имаща характер на скрита възнаградителна лихва. Следователно, Р. дължи връщането само на чистата стойност на кредита без лихвите и другите разходи – чл.23 от ЗСП. Освен това, заявителят не е отстранил констатираната нередовност в указания 3-дневен срок и не става ясно как точно е формулирано обезщетението, тъй като размерът на мораторната лихва върху целия претендиран размер на главницата от 500 лева, а не върху вноските, е 51,11 лева.

Въз основа на изложените факти, съдът достигна до следните

ПРАВНИ ИЗВОДИ:

Частната жалба е подадена в законоустановения срок от надлежна страна. Частната жалба отговоря на изискванията, въведени в чл.275 от ГПК. Поради това, същата е процесуално допустима.

Разгледана по същество, частната жалба е неоснователна. Този извод се налага по следните съображения:

Съгласно разпоредбите на чл.19, ал.1 и ал.2 от ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения от всякакъв вид в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора). ГПР по кредита се изчислява по формула, съгласно приложение № 1 като се вземат предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания. В ал.4 от цитираната правна норма е въведена забрана за петкратно превишение на ГПР над законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с ПМС на РБ. Нарушаването на тази забрана е скрепено със санкция, която е разписана в чл.19, ал.5 от ЗПК – нищожност на клаузите в договор, които надвишават определения минимум. Понятието „общ разход по кредита“ е дефинирано в §1, т.1 от ДР на ЗПК. Това са всички разходи по кредита, включително лихвите, комисионни, такси, възнаграждения на кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително и разходите за допълнителните услуги, свързани с договора за кредит.

Съгласно чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК договорът за потребителски кредит трябва да съдържа ГПР по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР по начина, посочен в приложение № 1.

В конкретния случай, в чл.3 от договор № 537280/17.06.2021г. е посочен ГПР в размер на 49,83%. Едновременно с това, в чл.11 от договора, кредитополучателят е декларирал, че ако не предостави обезпечение в банкова гаранция или чрез поръчител, ще заплати на кредитора неустойка в размер на 182,44 лева с начин на разсрочено плащане, както следва: първа вноска от 47,11 лева и тринадесет вноски от по 10,41 лева, добавени към главницата и лихвата по кредита. Уговорени по този начин, вноските по кредита се равняват на 51,00 лева всяка с включена неустойка. Общият размер на кредитното задължение

възлиза на 714 лева.

Осигуряването на обезпечение по договора от кредитодателя срещу възнаграждение, платимо от кредитополучателя, представлява друг вид разход по смисъла на §1, т.1 от ДР на ЗПК, който трябва да бъде отнесен към ГПР. При положение, че посоченият в договора ГПР е 49,83 %, а възнаграждението за осигуряване на поръчител (неустойка) е в размер на 182,44 лева и се равнява на 36,49% от стойността на кредита (500 лева x 36,49% = 182,44 лева), то очевидно действителният ГПР по кредита надвишава петкратния размер на законната лихва по просрочени задължения. Като е достигнал до този извод и е обобщил, че включената в погасителния план неустойка представлява скрита възнаградителна лихва, районният съд е постановил правилно разпореждане. С уговорената по посочения начин неустойка, кредиторът в действителност увеличава възнаграждението по кредита, което е забранено от нормата на чл.19, ал.4 от ЗПК. Правилен е и изводът на районния съд, че договорът не съответства на императивните изисквания на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК и се явява недействителен на основание чл.22 от ЗПК. След като договорът е недействителен на посоченото основание, приложение следва да намери разпоредбата на чл.23 от ЗПК, според която в този случай кредитополучателят дължи връщане само на чистата стойност на кредита без лихвите и другите разходи. Законната лихва е дължима на основание чл.86 от ЗЗД и правилно е присъдена, считано от датата на подаване на заявлението, от която дата длъжникът следва да се счита поканен.

Възражението на частния жалбоподател, основано на чл.26, ал.4 от ЗЗД, е неоснователно. Действително, според правилото на цитираната правна норма, нищожността на отделни части от договора не влече нищожност на целия договор, когато тези части са заместени по право от повелителните правила на закона или когато може да се предположи, че сделката би била сключена и без недействителните части. В конкретния случай обаче, недействителността на договора следва от нормата на чл.22 от ЗПК, която въвежда недействителност на целия договор, ако не е изпълнено някое от изискванията за неговото съдържание, между които е и това по чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК.

Възражението на частния жалбоподател, че определените в договора лихва - договорна и за забава не накърняват добрите нрави, е основателно, но не променя извода за правилно постановено разпореждане на основанията, изложени по-горе.

По изложените съображения, частната жалба на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД е неоснователна и трябва да се остави без уважение със следващото от това потвърждаване на първоинстанционното разпореждане.

Мотивиран от гореизложеното, Бургаският окръжен съд, VI въззивен състав

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА разпореждане № 9379/10.08.2022г., постановено от Районен съд – Бургас по ч. гр. д. № 4646/2022г.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____